

והוינן בה: **והיכא מנח ליה?** באיזה צד של הפתח מניחו?

רב אחא בריה דרבא אמר: מצד ימין של הנכנס לבית.

רב שמואל מרפתי אמר: מצד שמאל של הנכנס לבית.

וטעמו: **כדי שתהא נר חנוכה משמאל, ומזוזה מימין,** ויהיה מסובב במצוות.

אמר רב יהודה אמר רב אסי: אסור להרצות, למנות, מעות כנגד נר חנוכה⁽²²⁾.

כי אמריתא להאי הלכתא קמיה דשמואל, אמר לי: וכי נר של חנוכה — קדושה יש בה עד שנאסר בה אפילו שמוש עראי, כמו למנות מעות לאורה?

מתקיף לה **רב יוסף** להא דאמר שמואל שדבר אשר מקיימים בו מצוה אך אין בו קדושה אין צורך לנהוג בו כבוד: **וכי דם** [של שחיטת חיה ועוף] **קדושה יש בו?!** ובכל זאת נאמרה בו ההלכה שלא לכסותו בדרך בזיון.

דתניא: כתיב "ושפך את דמו וכסהו בעפר". ודרשינן: "ושפך וכסה" — **במה,** באותה צורה ששפך את הדם, באותו אופן

למעלה מעשרה טפחים, אך רבנן חששו: **אי מיטרחא ליה טובא** ויקשה עליו להדליק, **אתי לאימנועי ממצוה.**

אמר רב כהנא: דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום: **נר של חנוכה שהניחה בגובה של למעלה מעשרים אמה — פסולה.** וצריך לכבותה ולחזור ולהדליקה. תוד"ה נר.

ודין נר חנוכה, הוא כדין סוכה אשר הסך שלה גבוה למעלה מעשרים אמה, שהיא פסולה.

וכדין מבוי, שאי אפשר להתירו על ידי קורה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה.

ואמר רב כהנא: דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום: **מאי פירושא דקרא דכתיב "והבור ריק — אין בו מים".**

שהרי **ממשמע שנאמר: "והבור ריק,"** וכי **איני יודע שאין בו מים?**

אלא מה תלמוד לומר "אין בו מים"?

ללמדנו, שרק **מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו.**

אמר רבה: נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח ביתו, בכדי שיהיה ניכר שהנר הוא של בעל הבית⁽²¹⁾.

ממזוזה, שקובעים אותה בחוץ כדי לפרסם את ניסו שהוא שומר לנו את הפתח מכל רע, ולכן סמכו שאף נר חנוכה יפרסם את ניסיו באותו מקום.

22. רש"י הביא טעם משום ביזוי מצוה, והתוספות כתבו משום שהוקצה למצותו.

השולחן ערוך (תרעז, ד) פוסק שהנותר מן

את חסדי ה' כמה גדולים היו, ואז קבעום בהלל והודאה, אבל בשעת מעשה "אין בעל הנס מכיר בניסו".

ובריטב"א כתב שבשנה הראשונה לא קבעום, כיון שלא ידעו כמה זמן ימשך הנס.

21. חז"ל קבעו את צורת הפירסומי ניסא דוקא כלפי חוץ, מבאר החתם סופר שלמדו זאת